

Bypassoperation fra lyske til knæ og underben

Du skal opereres med en såkaldt bypassoperation på benet.

Ved operationen ledes blodet uden om forkalkningerne eller udposningen til en åben pulsåre længere nede på benet for at genoprette eller opretholde blodforsyningen til benet. Operationen kaldes derfor en omkørsels- eller bypassoperation. Operationen udføres for at afhjælpe eller forebygge en nedsat blodforsyning til benet, der skyldes åreforkalkning på pulsårerne eller udposninger (aneurismer) på pulsårerne.

Hvis du skal opereres på grund af åreforkalkning, forbedres blodforsyningen til benet. Hvis du skal opereres på grund af et aneurisme, forebygges blodpropper til underbenet.

SÅDAN FOREGÅR OPERATIONEN

Operationen foregår oftest ved lokalbedøvelse af underkroppen og benene, men kan også foregå i fuld bedøvelse.

Før operationen

Skal du lokalbedøves, lægger lægen først et kateter (et tyndt plastikrør) i din ryg. Herigennem får du tilføjet smertestillende medicin under og efter operationen. Desuden får du lagt et drop, der giver dig væske gennem hånddryggen, og et kateter i blæren, så urinen ledes bort både under og efter operationen.

Under operationen

Lægen lægger herefter snit i lysken og ned til dit lår eller din læg. Der laves nu en bypass (en omkørsel) fra pulsåren i lysken og til pulsåren enten ved knæet eller læggen.

Lægen kan operere til over eller under knæet:

- Hvis lægen opererer til over knæet, vil der i mange tilfælde blive indsat en kunstig pulsåre.

- Hvis lægen opererer til under knæet, benyttes din egen "overfladiske blodåre" (vene). Venen kan du undvære til dette formål, da du har mange andre vener på benet.

Hvad er åreforkalkning?

Åreforkalkning skyldes aflejring af fedt og kalk i pulsårevæggen.

Åreforkalkningen i pulsårerne på låret og i underbenet kan føre til nedsat blodomløb i benene. Det kan give smerter ved gang og i sværere tilfælde smerter i hvile. I de sværeste tilfælde kan der opstå sår dannelse og/eller koldbrand i benet.

Uden behandling er der i disse tilfælde risiko for forværring, og det kan i værste fald ende med amputation.

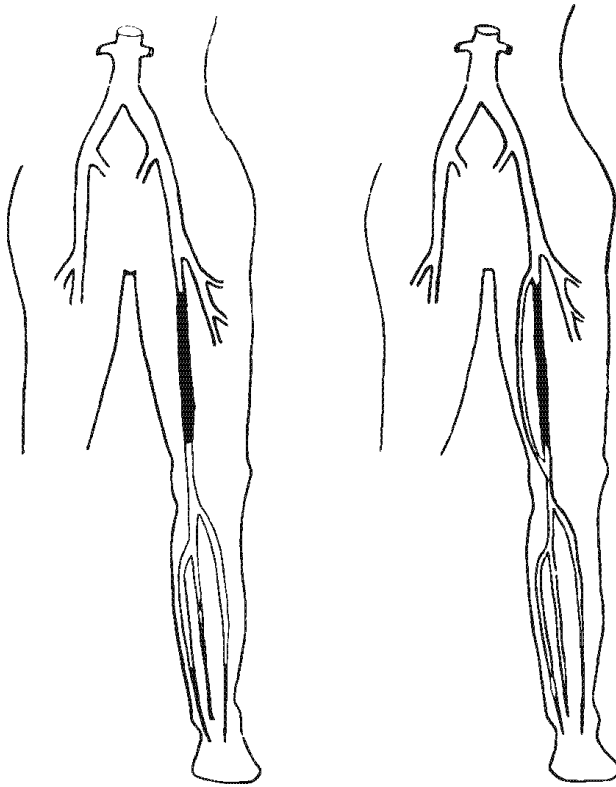
Venen bliver liggende i benet, som den altid har gjort, men blodstrømmen i den vendes, så den fører pulsåreblod forbi det forkalkede område. Hvis det under operationen viser sig, at venen alligevel ikke kan bruges, vil lægen også her anvende en kunstig pulsåre. Det er dog ikke altid, at forholdene tillader det, og i sjældne tilfælde må operationen opgives.

Operationen varer 2-4 timer.

Efter operationen

Efter operationen bliver du overvåget på opvågningsafdelingen i nogle timer, hvorefter du bliver kørt tilbage til sengeafdelingen.

Du vil fortsat have et drop i armen til at give dig væske, samt et blærekateter til at opsamle urinen. Derudover vil du sandsynligvis have et iltkateter i næsen.

1. Pulsåren er lukket af forkalkning
2. Omkørsel uden om den forkalkede pulsåre.

SÅDAN FORBEREDER DU DIG

Undlad at ryge

Risikoen for komplikationer under og efter operationen vil være væsentligt nedsat, hvis du har undladt at ryge i en periode – helst 6 uger – før operationen og også undlader tobaksrygning efter operationen.

Om operation og faste.

Under operationen bliver du lokalbedøvet. Alligevel vil vi bede dig være fastende, så vi har mulighed for at lægge dig i narkose, hvis det bliver nødvendigt.

Skal du i narkose, skal din mavesæk være helt tom. Det er vigtigt, så der ikke opstår risiko for, at mad i mavesækken kan løbe tilbage gennem spiserøret og ned i lungerne. Er du ikke fastende,

kan vi være nødt til at aflyse operationen. Du skal derfor følge disse retningslinjer:

- Du må ikke spise fra 6 timer operationen. Du må heller ikke drikke mælkeprodukter eller spise pastiller, bolsjer og tyggegummi.
- Du må gerne drikke følgende klare væsker indtil 2 timer før operationen: Vand, saftevand samt kaffe og te uden mælk.
- For dit velbefindende før og efter narkosen, anbefaler vi, at du drikker et stort glas saft 2 timer før operationen og derefter ingenting, til narkosen er overstået.

Følg disse retningslinjer, medmindre narkoselægen har givet dig anden vejledning.

Vask dig grundigt før operationen

Tag et bad om aftenen eller morgenen, og vask dig grundigt med vand og sæbe – særligt på stedet for indgrebet. Tag også revasket tøj på. Undlad smykker, piercinger, ur og lignende genstande, der er samlested for bakterier. Undlad også at smøre dig ind i fed creme, da det gør det vanskeligt at desinficere din hud inden operationen. Så har du gjort det, du kan, for at mindske risikoen for infektion.

EFTER OPERATIONEN

Spis sundt for at hjælpe helingen

Når du er tilbage på sengeafdelingen, må du spise og drikke. Det er vigtigt for dit kredsløb og for heling af såret, at du spiser en sund, varieret og proteinrig kost.

Hold kroppen oppe og i gang

Senest dagen efter operationen kommer du op at gå. Det er vigtigt, at du er oppe så meget som muligt, så blodcirkulationen i hele kroppen holdes i gang.

Tag imod smertestillende medicin

Efter operationen er det normalt at have smerter i operationssåret. Styrken af smerter er meget individuel, og du vil få tilbudt smertestillende medicin efter behov.

Vi giver dig blodfortyndende medicin

Så længe du er indlagt, vil du dagligt få en indsprøjtning med blodfortyndende medicin.

Udskrivelse

Du bliver udskrevet efter 2-3 dage, afhængigt af årsagen til operationen og af, hvor hurtigt du kommer til kræfter. I nogle tilfælde vil du blive overflyttet til et lokalt sygehus.

Sådan kan du selv nedsætte risikoen for yderligere åreforkalkning

- **Ryging.** Hold op med at ryge. Der findes mange hjælpemidler og kurser i rygeafvænning. Spørg eventuelt din læge.
- **Kost.** Spis mindre fedt og flere grøntsager. Nogle har også gavn af at tale med en diætist.
- **Kolesteroltal.** Hvis dit kolesteroltal er forhøjet, skal du have kolesterolsænkende medicin.
- **Motion.** Motionér dagligt.
- **Vægt.** Er du overvægtig, skal du prøve at tabe dig nogle kilo. Her kan en diætist hjælpe dig.
- **Alkohol.** Moderat alkoholindtagelse er ikke skadelig, og det gælder enhver form for alkohol. Drik dog ikke mere end Sundhedsstyrelsen anbefaler: højst 7 genstande om ugen for kvinder og 14 for mænd.
- **Sukkersyge.** Hvis du har sukkersyge er det vigtigt, at den er velreguleret.
- **Blodtryk.** Hvis du har forhøjet blodtryk, er det vigtigt, at det kontrolleres jævnligt, så du kan være sikker på, at det ligger bedst muligt.

Er du i tvivl, skal du tale med din læge.

KOMPLIKATIONER

Der er altid en risiko for komplikationer ved en operation. For 5-10 % lykkes operationen ikke, og for enkelte kan der være en forværring, hvilket kan føre til amputation. Den samlede risiko for alvorlige komplikationer er cirka 10 %. Det drejer sig især om hjerte- og lungekomplikationer. I værste fald kan man dø. Det sker i 2-3 % af tilfældene.

Andre komplikationer er:

- betændelse i operationssåret
- sivning af lymfevæske fra operationssåret
- problemer med heling af operationssåret
- hævelse af benet. Dette kan vare op til flere måneder.
- let nedsat følesans på lårets inderside eller en brændende fornemmelse i huden
- blødning
- den udførte bypass (omkørsel) kan lukke. I nogle tilfælde kan den renses, mens det hos andre ikke kan lade sig gøre, fx på grund af dårligere afløbsforhold for blodet end forventet.

NÅR DU KOMMER HJEM

Imødegå træthed ved at bevæge dig

Det er normalt at føle sig træt i perioden, efter at du er udskrevet, men trætheden aftager gradvist. Det går hurtigt, hvis du selv er så aktiv som muligt.

Genoptræn på egen hånd

Der er ikke nogen speciel genoptræning efter operationen, men det er vigtigt, at du gangtræner. Vi anbefaler 2-3 daglige spadsereture. Gå så langt som muligt og i mindst 10 minutter per tur.

Bestil tid til at få fjernet tråd eller clips

Du skal have fjernet tråde eller clips efter operationen. Vi giver dig besked om, hvornår du skal have dem fjernet, når du bliver udskrevet. Det skal foregå hos din egen læge, og du skal selv bestille tid til det.

Kontakt lægen, hvis du mærker forandringer

Kontakt straks din egen læge eller Lægevagten, hvis du mærker forandringer. Det kan fx være, hvis din fod bliver kold og følelsesløs, eller hvis der opstår tegn på betændelse i såret såsom ømhed, rødme eller spændthed.

KONTROL

Efter operationen bliver du tilbudt kontrol hos os. Kontrollen kan eventuelt indeholde en ultralydsskanning af den vene, der er brugt til din bypass. Det får du en tid til ved udskrivelsen. Opstår der problemer inden planlagte kontrol, skal du dog ikke vente, men i stedet straks kontakte din egen læge eller Lægevagten.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Vil du vide mere om åreforkalkning i benene, kan du eventuelt læse mere på www.patienthaendbogen.dk. Søg på: 'åreforkalkning'.

Kontakt

Karkirurgisk Afdeling

Tlf. 97 66 46 10

Mandag – fredag 8.00 – 14.30